

A HIT – KEGYELEM

(összefoglaló)

Előadó:

dr. Puskás Attila tanszékvezető egyetemi tanár

Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Kar Dogmatikai Tanszék

1. **A kegyelem lényegi középpontja: a Szentháromság** egy Isten szabad és szeretetből fakadó **önajándékozása** az embernek, melynek révén az ember részesedik a Szentháromság isteni életében, az Atya – Fiú – Szentlélek közötti önjándékozás és elfogadás örök és boldogító eseményében. **Isten** egyszerre **Ajándékozó, Ajándék** és az **Ajándék szabad emberi elfogadásának eszközlője**. **A kegyelem** ugyanakkor **teremtett isteni ajándék** is, mely lehetővé teszi, hogy az ember elérje természetfeletti célját: a megszentelő kegyelem új, maradandó minőséget ad a léleknek, a tette adott kegyelem megvilágosítja az értelmet, indítja az akaratot, az üdvös emberi cselekvést megelőzi, kíséri és beteljesíti.
2. **A kegyelem címzettje az ember:** kegyelmileg természetfeletti célra rendelt, de a bűn hatalma alatt áll. Krisztus főségi kegyelmi az istenfiúi életbe emeli fel, megváltói kegyelme a bűn hatalmából szabadítja és gyógyítja.
3. **A hit:** az egész ember szabad és engedelmes hódolata az önmagát kinyilatkoztató Isten előtt, értelmi elfogadás, akarati önátadás.

4. Hit és kegyelem kapcsolata:

(A) Szinoptikusoknál: „Elközelgett az Isten uralma. Térjete meg és higgyetek az evangéliumban!”

Isten uralma (=kegyelem): Isten szabadító, gyógyító, közösségre hívó cselekvő jelenléte.

- maga Jézus, személyében;
- belső, spirituális esemény-állapot (Isten országa igazságosság, béke és öröm a Szentlélekben);
- kapcsolatrendszert átformáló valóság, egyházi közösségalkotás
(Isten országa – isten népe).

A hit előfeltétele: Isten uralmának jézusi hirdetése, tapasztalhatóvá tétele

a hit: erre adott szabad válasz, melyet a Jézusból sugárzó és az ember szívében működő Szentlélek tesz lehetővé a megtéréssel együtt.

(B) János-evangélium: kegyelem=isteni élet (dzóé), melynek forrása az Atya, kinyilatkoztatója a Fiú, közlője a megelevenítő Szentlélek. Részesedés benne: hit, keresztség, Eucharisztia, felebaráti szeretet által. A hit előfeltétele: a kegyelem vonzása (senki sem jöhet hozzám, ha az Atya nem vonza).

Hit=az igazság megismerése: Jézus (Igazság) fiúságának fel- és elismerése, Isten atyaságának fel- és elismerése az Igazság Lelke által.

(C) Páli levelek: a keresztény élet állomásai a Szentlélek kegyelmi vezetése alatt: Atya üdvözítő terve (előre ismerés, kiválasztás, rendelés) – meghívás (vocatio): apostoli igehirdetés a megváltó Jézusról – hit (elfogadás) – megtérés (odafordulás Istenhez, elfordulás a bűntől) – megigazulás (iustificatio: új létmód, gondolkodás- és cselekvésmód) – megszentelődés (sanctificatio: tisztulás, jócselekedetek termése, kitartás a jóban, Krisztus képmása szerinti átalakulás, hasonlóvá válni Istenhez) – küldetés (missio) – megdicsőülés (glorificatio).

Hit = súlypont áthelyezés (exodus) – „hinni”: Isten nagyobb igazsága, szeretete, lehetőségei, ígéretei, stílusa; a hit döntése: Isten mindent kér (Ábrahám, Mária), a döntés kritériuma a teljes szív; „amen” Isten „Igenjére” (2Kor 1,18.20; Jel 3,14) a teremtésben, megtestesülésben, kereszthalálban, feltámadásban, Szentlélek elküldésében; assensus fidei.

A hit útja = út (ApCsel 9,2; 19,9), zarándokút (Zsid 11,13; 2Kor 5,6). A zarándokszív megőrzése (Jzs 24,14-24): döntés megújítása, a hit emlékezete (személyes üdvösségtörténet), újraértelmezés (Mária: szünballein, Lk 2,19); hit növekedése (Lk 17,5-10): manna, mesterek, vágy, elkér, próbák.